

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
mal oglas po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Gostovanje.

Kakor pred dobrim mesecem Radić, tako je preteklo nedeljo Pribičević zaključil s shodom v Mariboru svoje politično gostovanje po Sloveniji. Oba imata v Sloveniji svoje strankarske interese, zato je njihovo gostovanje razumljivo. Radić je vrhovni politični voditelj Pucelj-Prepeluhovih pristašev, Pribičević voditelj samostalnih demokratov. Prvi je Hrvat, drugi Srb.

Ali sta Radić in Pribičević res pozvana, da vodita politiko slovenskega naroda? Radić je s svojo kapitulacijo sprejel velesrbski program Pašićeve notranje politike. Izrekel se je za vidovdansko ustavo, za centralizem, za narodno edinstvo in je Pašiću v posebnem, zapurnem pismu obljubil, da bo preko Kalogierove cerkve prevedel katolike polagoma in previdno v pravoslavlje. A v praksi je Radić pri posvetovanju o proračunu pokazal, da mu gospodarsko izrabljanje in zapostavljanje Slovenije ne dela nobenih skrbi. Zavzel se je pač za dr. Kežmana, ko je nastala nevarnost, da za svojo pot v Ameriko ne dobi 50 dolarjev dnevno in še pavšalne svote od 200.000 dinarjev za potne stroške in zagrozil je s krizo, a ko se je šlo za ceste, mostove, železnice, delavske borze in strašne davke v Sloveniji, molčali so vsi po vrsti: Radić, Pribičević, Pucelj, Žerjav in Pivko.

Ko se je še Radić boril za federativno treditve države in pri tem tudi Slovenije ni izključeval, je bilo razumljivo, ako je vključil svoji nezanesljivosti in vrtoglavosti našel tudi med Slovenci pristašev. A odkar se je kakor miš skril v luknjo in tam pojedel svoj republikansko-federalistični program ter sprejel na celi črti program srbske radikalne stranke, se vsakdo lahko vpraša: Ali je pametno preko Radića služiti velesrbsvu Pašića, ali ni bolje vstopiti naravnost v Pašićevo službo? Vedno je bolje svoje posle opravljati pri kovaču, nego pri kovačiču. In za to se slovenske vode niso skalile, ko je Radić gostoval po Sloveniji.

Pribičević smatra za svojo življensko nalogu, da preganja Radića. Za to nikogar ni presenetilo, da je prišel tudi v Slovenijo za njim. Gradiva za smešenje in napadanje Radića je dovolj na razpolago in zares, Pribičević ni štedil ž njim. Programatično pa Slovenecem Pribičević ni mogel nuditi ničesar, kajti tudi on hodi za Pašićem kakor Radić. Pribičević in Pašić sta dve osebi, a en program. Samo da Pribičević še bolj izrazito akcentuira potrebo, da se Slovenci in Hrvati posrbimo, kakor pa Pašić. »Narodno edinstvo«, to je geslo, od katerega ta politik sploh še živi, kajti socialne in kulturne erudicije mu manjka kakor Pašiću.

Odkar imamo ustavo, je bil Pribičević z malimi presledki vedno na vladi. In čeravno so mu slovenski demokrati ves čas slepo in zvesto služili, ni našel potrebe, da bi politiko vladnih upravnih central usmeril tako, da bi bila Slovencev prijazna in dobrohotna. Pribičević za to nima pravice, z nami tožiti in zdihovati o našem derutnem gospodarskem in finančnem stanju, kajti to ne datira od včeraj, ampak iz časov, ko sta se Pribičević in Žerjav še tesno pritiskala ob Pašića. Vse delovanje Pribičevićevo v novi državi je dokaz, da je brez vsakega širjega državniškega obzora, pač je pa fanatičen Srb in strankar, kar smo morali tudi Slovenci v obilni meri okusiti. Idealnega bratstva in jugoslovenstva je pri njem ravno tako malo kakor pri Pašiću, a fraza o narodnem edinstvu mu je le krinka za njegove velesrbske tendence. Noben zaveden Slovenec se ni izneveril svojemu narodu zaradi Pribičevićevega gostovanja po Sloveniji.

Kdor je Slovenec, ne more biti v stranki, ki ne služi v prvi vrsti le slovenskemu narodu. S Srbi in Hrvati smo bratje, a nismo ne Srbi ne Hrvati. Hočemo in zahtevamo bratsko ljubezen. Vsak brat ima pravo do svoje eksistence, s tem tudi pravo na vsa sredstva in vse pogoje za svoje samolastno življenje. Nihče pa nima prava, da nas narodno, kulturno in gospodarsko uničuje, najmanj pa brat. Tega se ni zavedal Pribičević prej, ne zaveda se Radić sedaj. Ljubezen do Slovencev se naj kaže v dejanjih, ne pa v praznih besedah. To je naša beseda ob koncu gostovanja političnih igralcev Radića in Pribičevića po Sloveniji.

STOJADINOVIC GRE TUDI V LONDON.
Belgrad, 1. febr. (Izv.) V političnih krogih se govori, da bo fin. minister Stojadinović po svojem prihodu iz Amerike odšel v London, kjer bo stopil v razgovore o medsebojni ureditvi sodišč.

Seja narodne skupščine.

ZAKON O EKSPLOATACIJI DRŽAVNEGA PLOVNEGA PARKA.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Seja narodne skupščine je pričela danes ob pol 11. uri. Po opravljenih običajnih formalnostih je poljedelski minister Vasa Jovanović odgovarjal na interpelacijo posl. Moskovljevića (zemlj.) radi nakupa nekoga žrebca v Franciji. V svoji interpelaciji je posl. Moskovljević trdil, da je država kupila žrebca za previsoko ceno 350 tisoč frankov in da je povrh tega bil žrebec neploden. Minister se je zagovarjal, da so francoski časopisi pisali, da je žrebec prodan celo za prenizko vsoto. Posl. Moskovljević se z ministrovim odgovorom ni zadovoljil.

Nato pa je prešla skupščina na prvo točko dnevnega reda, to je na razpravljanje zakona o eksploataciji državnega plovnega parka. Minister Krsta Miletić je v svojem ekspezu poročal o stanju državnega plovnega parka, podal na to historijat razvoja tega vprašanja, nato pa razložil vzroke, katere ima država za to, da prevzema plovni park v svoje roke. Pravi, da je to stanje kljub temu zakonu samo še provizorno. Končno prosi, da narodna skupščina sprejme ta zakon. Zakon govori v prvem odstavku, da prevzema država v svojo režijo državni plovni park 1. januarja 1926. in ga bo vodila po zakonih o državnem računovodstvu in zakonu o državnem osebju. Prometni minister se pooblašča, da predpiše za to službo potrebni pravilnik.

Za ministrom so govorili posl. Mustafa-beg Kapetanović, Dimitrije Vujić in v imenu samostojnih demokratov Svetozar Popović. S tem je bila dopoldanska seja zaključena.

Popoldne se je seja nar. skupščine nadaljevala in je prvi govoril

stanju državnega plovnega parka. Znano je, da je uprava izkazala 21.300.000 Din čistega dobička. Toda ta izkaz je samo fiktiven in je gotovo sestavljen v škodo državi. Država bo morala za uspešno upravljanje tega parka izdati še velike vsote, ker je skoro 72 odstotkov starih ladij. Posl. Smodej zahteva, da se predloži natančen obračun in da se izvede temeljito čiščenje v upravi. Zahteva dalje, da se zmanjšajo tudi tarife. Izraža svoj dvom, da bi mogla drž. uprava s svojim birokratizmom uspešno konkurirati s privatnimi rečnimi družbami. Izjavil je, da po navedenih razlogih njegov klub ne more glasovati za ta zakonski predlog. (Stališče Jugosl. kluba je razvidno posebej iz članka, ki ga prinašamo na drugem mestu pod naslovom: Posebno mišljenje Jugoslovanskega kluba o zakonu o eksploataciji državnega plovnega parka.)

Za posl. Smodejem sta govorila še Kosta Timotijević in minister Miletić, na kar se je v skupščini vršilo glasovanje o tem zakonu. Bilo je oddanih 150 glasov za zakon in 42 glasov proti in je bil s tem zakon sprejet.

Kot druga točka dnevnega reda je na to skupščino volila dva člana v odbor o upravljanju vojne odškodnine. Opozicija je v tem vprašanju nastopila skupno in je posl. Ranković v protest, da se opoziciji odreka vsaka možnost sodelovanja pri vladnih poslih, prebral izjavo, da se vsled tega opozicija volitev ne udeleži. Celokupna opozicija je nato zapustila dvorano.

Za tem je skupščina razpravljala o zakonu o zavarovanju vojaških aviatikov. Razprava je bila kratka in je skupščina ta zakon sprejela soglasno. Za zakon je bilo oddanih 186 glasov.

Nato je bila seja zaključena in se bo prihodnja vršila v sredo ob 10. uri dopoldne. Razpravljali bodo o proračunu za l. 1926-27.

Reševalni poizkusi Stepana Radića.

Sarajevo, 1. febr. (Izv.) Včeraj se je vršilo tu javno zborovanje HSS, na katerem je govoril Stjepan Radić. V svojem govoru je naglašal svojo ljubezen do Bosne. Laskal se je tako Srbom in Hrvatom, kakor tudi muslimanom. Rekel je, da ne prihaja v Bosno radi volilnih kroglic, temveč zato, ker mu je bila Bosna vedno mila in draga. Hvalil je muslimane in rekel, da bi bilo boljše, če bi se mi mesto latinščine učili arabsko; latinski svet nam je prinesel sužnost, arabski svet pa je svet kulture. Za tem je zopet hvalil Pašića. Glede Spahe je izjavil, da bi že davno mogel iti v vlado. Kar se tiče človečanstva, je najboljši središče v državi Sarajevo. Sporočil je zborovalcem pozdrave od kralja in Pašića. Za Bosno se bore Srbi, da bi bila srbska, Hrvati, da bi bila hrvatska, in muslimani, da bi bila muslimanska. Toda vse to je nepotrebno,

glavno je, da se omogoči vsem Bosancem, da pridejo do poštene uprave in boljših političnih razmer. Ves govor je bil samo laskanje, sedaj muslimanom, sedaj Hrvatom, sedaj Srbom. Zato vlada med tukajšnjimi Hrvati proti Radiću veliko nezadovoljstvo.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) V dobro poučenih političnih krogih govore, da se je Radić le nerad podal na agitacijsko pot, da bi rešaval razpadajočo HSS. Posebno v Bosni in Dalmaciji izgublja stranka dan za dnem več pristašev in je že danes gotovo, da bo Radić na svojem potovanju doživel velik fiasko. Značilno za razpoloženje Hrvatov v Dalmaciji je, da je splitski veliki župan Perović sporočil Radiću, naj ne prihaja v Dalmacijo, ker mu njegovi pristaši pripravljajo sprejem z jajci. Radićega je Radić svoj prihod v Sinj odpovedal.

Obtožnica proti madjarskim ponarejevalcem.

26 OBTOŽENCEV. — WINDISCHGRAETZ POVZROČITELJ.

Budimpešta, 31. jan. (Izv.) Danes je višje državno pravdnštvo dvignilo obtožnico zoper 26 obtožencev v ponarejevalski zadevi. 21 jih je zaprtih, 5 pa svobodnih. Obtožnica obsega 77 strani, od katerih je 50 posvečenih utemeljitvi. Obtožnica označuje princa Windischgraetza kot storilca, 10 nastavljenecv v kartografskem zavodu z majorjem Gerőjem na čelu, deželnega policijskega načelnika Nadossyja, zasebnega tajnika Rabo, potem dejanskega vodjo kartografičnega zavoda Heitza in Kurza pa kot pomočnike. Windischgraetza toži drž. pravdnštvo radi ponarejanja novčanic.

Princ Windischgraetz

je v letih 1923. in 1924. posebno pa poleti 1925., dal ponarediti približno 29.000 do 30.000 komadov 1000 frankovskih novčanic. V ta namen je začetkom l. 1923. naročil v Nemčiji, na Avstrijskem, v Kölnu in na Dunaju potrebne stroje in druga potrebna sredstva ter dal novčance izdelati po Gerőju in tovariših. Novčance so napravili

septembra l. 1925.

in jih spravili najpreje v stanovanje rimskokatoliškega škofa Zadravca, potem v zasebno stanovanje princa Windischgraetza in odondod v stanovanje »Ogrske narodne zveze«. Povsod

so ponarejene novčance prešteli, natanko pregledali in jih 1800 izbrali, da jih razpečajo v Amsterdamu, v Haagu, v Kodanju, v Stockholmu, v Varšavi in v Milanu. To nalogo so poverili Jankovicsu, Marzovskemu, Olhvariju, Andorju in Schwetzu.

V obtožnici je natanko popisano, kako so sodelovali pri ponarejanju posamezni

nastavlenci zemljepisnega zavoda.

Deželnemu policijskemu načelniku Nadossyju očitata državno pravdnštvo, da je namenoma pospeševal zločine Windischgraetza in njegovih tovarišev in jim olajšal delo na ta način, da je ponarejanje že

naprej odobril,

da je bil večkrat navzoč pri pogovorih radi te zadeve, da je vedel vse podrobnosti in dopustil, da se je princ Windischgraetz proti osebam, ki so bile za delo pridobljene, skliceval nanj, češ deželni policijski načelnik Nadossy ve za ponarejanje, ga odobrava, ga hoče in ga podpira. S tem je vse udeležence moralno in fizično podprl, ker je dal

kot deželni policijski načelnik

na razpolago avtoriteto svojega mesta. Nadossy je tudi sodeloval pri razpečavanju nov-

čanic. Navzoč je bil pri razgovorih in je sodeloval pri preskrbi ponarejenih potnih listov. Kot javni uradnik je preskrbel tri ponarejene ogrske potne liste in en kurirski potni list za Jankovicsa. Slednje je storil na ta način, da je varal uradnike zunanjega ministrstva. Končno je pregovoril ravnatelja poštne hranilnice Barossa, da je dal Beli Mankovicsu na

razpolago 4 milijone mažarskih kron, da je mogel dvigniti 150 komadov lombardiranih ponarejenih 1000 frankovskih novčanic. Windischgraetza zaveznega

tajnika Rabo dolže, da je pomagal na ta način, da je sodeloval pri preskrbi sredstev za ponarejanje in da je princ Windischgraetzu priporočil osebe, ki bi bile primerne za razpečavanje. Te osebe je potem peljal k škofu Zadravcu, da jih ta zaprišeže. Nadalje je v kovčegu prenesel ponarejene novčance iz stanovanja Zadravčevega v stanovanje Windischgraetza.

Heitza in Kurza tožijo, ker sta vedela za ponarejanje v zavodu,

ki sta ga vodila in ker sta dala svojevoljno majorju Gerőju dopust, da je mogel potovati v Nemčijo.

Drugo skupino obtožencev, med katerimi so Andor, Schwetz, Winkler, Szörtey, odvetnik Fernandi, bančni uradnik Heder in vojaški škof Zadravec, dolže kot

pomočnike zločina

in da so spravljali ponarejene novčance v promet. Zadravec je namenoma pospeševal razpečavanje na ta način, da je Fernandija, Winklerja, Andorja, oba Olhvarija, Marzovskija in Mankovicsa zaprisegel, ne da bi jim povedal namen, da bodo zvesto in vestno storili svojo dolžnost in da ne bodo izdali udeležencev. Dovolil je tudi, da so spravili ponarejene novčance najpreje v njegovem stanovanju, jih tam prešteli in pregledali, in je sam tudi pri tem poslu sodeloval. Končno je bil navzoč v stanovanju Windischgraetza, ko so se posvetovali, kako bi ponarejene novčance najlažje razpečali.

Nadossyju in nekaterim drugim obtožencem očitajo

ponarejanje listin.

Nadossy je dal po nepoznanem zaupniku, ki ga je pridobil z denarjem, ponarediti potne liste za Andorja, Winklerja, Schwetza, Marzovskega, Mankovicsa in oba Olhvarija. Potni listi so bili narejeni tako, kakor da bi jih izdale romunske oblasti v različnih mestih in so bili opremljeni tudi z romunskimi vizumi. Nadossy je dal izstaviti tudi napačne ogrske potne liste. Evgenju Olhvariju očitajo, da je pomagal pri razpečavanju, prav tako Barossu.

Obtožnica končno dolži Windischgraetza veža slugo Kovacs in Belo Mankovicsa, da sta se na goljufiv način okoristila s ponarejenimi bankovci.

Budimpešta, 1. febr. (Izv.) Kakor poroča sodnijski dopisni urad, je višji državni pravdnik izročil policiji dopis, ki se nanaša na dopolnitev dosedanjih poizvedb, in mu priklopil tudi poročilo, ki so ga sestavili Francozi. Obenem je državni pravdnik predlagal, da se nove poizvedbe izvrše s čim večjo naglico in pri tem upoštevajo tudi vse navedbe Francozov. Če se bodo dognale stvari, ki bi utegnile spremeniti bistvo vse zadeve, bo višji državni pravdnik predložil še eno obtožnico v dopolnilo.

Budimpešta, 1. februarja. (Izv.) V zvezi z priobčenjem obtožnice zoper osebe zapletene v ponarejevalsko zadevo javljajo danes tudi uradno, da so že 14. januarja odvzeli škosu Zadravcu posle rimsko-katoliškega vojne škofa. Seveda mu ni s tem odvzeta cerkvena jurisdikcija, ker o tej odloči samo sveta stolica.

Budimpešta, 1. februarja. (Izv.) Kakor poročajo listi, trde Francozi, da je kupil princ Windischgraetz od Nemcev za 400 milijonov izum, po katerem so papir, ki so ga potrebovali za ponarejanje bankovcev, lahko napravili v Budimpešti iz navadnega papirja. Razun tega Francozi tudi domnevajo, da je bil poleg princa Windischgraetza že večkrat imenovani Schulz duša vsega podjetja.

Budimpešta, 1. februarja. (Izv.) List »A regelt« je danes v nekoliko spremenjeni obliki priobčil dnevnik obtožena Jankovića. Ker je vodstvo lista moglo priti do dnevnika samo po prepovedani poti je državni pravdnik predlagal proti vodstvu kazensko postopanje, ker je obelodanilo prepovedane stvari.

Paris, 31. jan. (Izv.) Glavni urednik »Matina« Sauerwein objavlja svoje utise v Budimpešti. On smatra za dokazano, da je ministrski predsednik grof Bethlen koncem novembra pisal Pereny-j u pismo iz katerega je razvidno, da so mu bile znane vse goljufigije, ki so se že tedaj izvrševale in tudi načrte za bodoče kompote. Dalje smatra Sauerwein za gotovo, da je bil Nadossy štiri leta voditelj ponarejevalskih podvzetij, da je bil notranji minister Rakovszky o posameznih ponarejanjih tujega denarja poučen, da so vse osebe, ki so posvečene v afero člani »Madžarske zveze«, ki je prevzela razpečevanje ponarejenega denarja. Dalje trdi Sauerwein, da je bil motiv in vzrok tega početja sovraštvo proti Franciji, namen uničiti Českoslovaško in s pomočjo bavarskih in avstrijskih fašistov napraviti preobrat na Madžarskem, v Avstriji in na Bavarskem.

Sestanek Male antante se bo vršil v Temešvaru.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Čas za sestanek Male antante je sedaj določen definitivno. Sestanek se bo vršil 10. februarja v Temešvaru. Kakor se doznava, bo seja Male antante tokrat zelo kratka in se bodo na njej obravnavali v prvi vrsti dogodki na Madžarskem. Na tej seji bo definitivno določili tudi čas za prihodnji sestanek, kateri se bo vršil v Jugoslaviji.

NEODVISNI RADIKALI SO ZOPET NA DELU

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Danes je imel sejo glavni odbor neodvisnih radikalov, ki je razpravljal, kako bi zopet izvedel večjo politično akcijo med ljudstvom. Odbor je tudi sklenil, da začne glavno glasilno neodvisnih radikalov zopet izhajati.

PASICEVE OBLJUBE ČASNIKARJEM.

Belgrad, 1. febr. (Izv.) Predsednik Jugoslovanskega novinarskega združenja je bil danes sprejet pri Pašiću, ki mu je obljubil, da bo zakon, ki ureja penzijski fond novinarjev, čimprej izdelan in predložen v obravnavo. Obljubil je tudi, da z amandementi zviša podporo pokojninskemu fondu na vsoto 250.000 dinarjev.

KALUDJERA TUDI V DRUGI INSTANCI OBSOJEN.

Zagreb, 1. febr. (Izv.) Stol sedmorice kot kasacijsko sodišče je danes razpravljal o pritožbi v zadevi tožbe Kaludjera-Korenić. Kaludjera je bil obsojen pri prvem sodišču na 4.000 dinarjev stroškov in se je pritožil proti razsodbi, misleč, da se bo mogoče v drugi instanci ta razsodba ovrgla in s tem vsaj nekako rešila čast starokatolikov. Stol sedmorice je pritožbo zavrnil in potrdil prvo razsodbo. Misli se, da je s tem zadnji udarec starokatoliškemu pokretu.

Autonomija Slovakov.

Praga, 1. febr. (Izv.) Českoslovaška vlada se ne bo vzdržala, če ji ne pomaga slovaška ljudska stranka. Tega se zavedata Švehla in Hlinka. Zato obe stranki neprestano objavljata vedno nove vesti, ki vzdržujejo vprašanje v teški javnosti. Hlinkove Lid. Nov. javljajo, da je deputacija slovaške ljudske stranke Hlinka, Tisso in Labay predložila ministru za Slovaško celo vrsto zahtev, ki jih mora minister izpolniti, da pokaže vsaj dobro voljo za popuščanje v prilog slovaških zahtev. Najvažnejša zahteva je oprostitev vseh deliktov, ki so se zgodili na Slovaškem pri volivni ogitaciji. Širši odbor Hlinkove stranke je z vsemi proti trem glasovom pooblastil predsednika, da vstopi strankin parlamentarni klub v vlado na podlagi znane Masarykovega manifesta, ki zagotavlja Slovaški popolno avtonomijo. Hlinka odpotuje v Prago, da stopi v stik z Masarykom in Švehlo.

NOV VETER V ROMUNIJ.

Bukarešta, 31. jan. Kralj je zadnje dni sprejel več voditeljev opozicijskih strank. Te dvajsete so v zvezi z novimi kombinacijami za sestavo vlade. Finančni minister hoče predložiti zakonski načrt za pobiranje novega davka na uvoz luksurijskih predmetov. Obidne volitve v prestolici in drugih mestih se bodo vršile od 17.—20. februarja. Za te volitve se pripravlja skupen nastop kmetske in nacionalne stranke. Voditelj ljudske stranke general Avarescu je stavil predlog, da pri teh volitvah nastopi v enotni fronti vsa opozicija.

MROLJUBNA ITALIJA.

Rim, 31. jan. (Izv.) Mussolini je zagovarjal načrt novega vojaškega zakona tudi s temile značilnimi krilaticami: Med tem ko ves svet odmeva v mirovni kliki, se temni nebo v vrsti vojnih letal in morje pokriva železo in baker oklopnih ladij in podmornikov. Tudi mir Italije je samo v senci bajonetov.

TALIJANSKI UČITELJI DOBE POKOJNINO.

Rim, 31. jan. (Izv.) Uradni list je priobčil danes kraljevi odlok, ki odreja izplačilo pokojnin osnovnošolskim učiteljem v novih pokrajinah, ki jih je vpokojila še avstrijska uprava. Obenem določa, da prevzame država dolžnost izplačevati pokojnine tistim učiteljem, kateri so bili dne 1. julija 1924 še aktivni, v kolikor ne izplačujejo teh pokojnin občinske blaginje.

NEMSKO-ITALIJANSKI SPOR.

Rim, 31. jan. (Izv.) Fašistovska stranka je posvarila vse fašistovske dijake, da naj ne prirejajo nobenih protinemških demonstracij in naj se tudi ne udeležujejo takih demonstracij, ker vlada ne čuti potrebe, da bi se dala na ta način siliti h kakšnemu dejanju.

NOVI VOLIVNI RED V NEMCIJI.

Berlin, 31. jan. (Izv.) Vprašanje novega volivnega reda, ki je bilo aktualno doslej še v prav vsaki vladi, je sprožila tudi sedanja vladna koalicija, ki misli v kratkem predložiti nov načrt volivnega reda. Novi načrt odpravlja dosedanje volitev po listah, razdeli državo v prav majhne volivne okraje in predvideva osebne kandidature. Na vsakih 70.000 glasov pride en državni poslanec. Državni zbor bo štel 390 članov.

PRIPRAVE ZA RAZOROŽITVENO KONFERENCO.

Paris, 31. jan. (zv.) Kot javljajo iz Washingtona sta senat in zbornica dovolila izdatek 50.000 dolarjev za udeležbo Združenih držav na razorožitveni konferenci. Državni tajnik Kellogg je potom ameriškega poslanika v Bernu sporočil svetu Zveze narodov, da so Združene države sprejele povabilo na razorožitveno konferenco.

Istotako je izjavila poljska vlada, da bo poslala zastopnike na konferenco.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

Paris, 1. febr. (Havas.) Kakor poročajo listi, je večina držav, včlanjenih v Društvo narodov, podpisala zahtevo, da se pripravljajna dela za razorožitveno konferenco odgode do 15. aprila. Ostale članice bodo brzojavnim putem vprašali. Mislijo, da odgovoriti ne bodo nasprotovali.

Zeneva, 1. febr. (Izv.) Zastopniki Francije, Italije, Českoslovaške, Japonske in Uruguaya so danes predali tajniku Društva narodov predlog, da se pripravljajno posvetovanje za razorožitveno konferenco odgodi.

NOVA JAPONSKA VLADA.

Tokio, 31. jan. (Izv.) Na mesto umrlega predsednika vlade Kato, je sestavil ministristvo Wakasuki. Nova vlada bo nadaljevala politike prejšnje in je bistveno ista kot prejšnja. Wakasuki si je poleg predsedstva pridržal tudi ministristvo notranjih zadev.

RUSKO-ŠVICARSKA POGAJANJA.

Bern, 1. febr. (Izv.) Zvezni svet je imel v nedeljo izredno sejo, na kateri se je pečal s predlogom sovjetske vlade, ki ga je leta izročila v soboto po posredovanju Francije. Zvezni svet predloga sovjeto ni hotel sprejeti. Stavil pa tudi ni protipredlogov. Pogajanj niso prekinili.

BOLJŠEVIKI SE OBOROŽUJEJO.

Moskva, 31. jan. (Izv.) Vlada je odredila, se za varstvo Leningrada zgradi 10 podmornikov in 15 motornih lovilcev podmornikov.

Posebno mišljenje Jugoslovanskega kluba o zakonu o eksploataciji plovne parka.

V poročilu odbora za zakon o eksploataciji državnega plovne parka se oddvajamo in preciziramo svoje sledeče posebno mišljenje:

S predloženim zakonskim predlogom namerava vlada prevzeti državni plovni park v državno režijo in predpisati uredbo o organizaciji službe in načinu eksploatacije. Ta vladni načrt je rodila hvaljevredna misel, da se napravi konec uničevanju državnega plovne parka in izkoriščenju državne imovine po brodariskem sindikatu. Izvedba te namere v praksi pa ne daje nobenega jamstva, da rečna plovba v državni režiji ne bo za državo ravnotako pasivna kakor je bila do sedaj. To pričakovanje je utemeljeno ne samo v splošnem dejstvu, da je državna uprava državnih posestev in državne imovine preveč birokratična in slaba, ter niti od daleč ne donosa dohodkov, kakor bi jih donosala zasebna uprava, marveč tudi v ustroju direkcije rečnega brodarstva, ki se je izkazalo kot čisto nesposobno za upravo rečne plovbe. Samo preosnova te direkcije v komercialnem pravcu, pospešitev gibčnosti v poslovanju in vsako izrabljanje rečne plovbe v osebno okoriščenje uradništva onemogočujoči zakonski predpisi bi mogli dati kolikortoliko jamstva za aktivnost v upravi državnega rečnega brodarstva. Dospod minister pa niti z eno besedo ni omenil, kako hoče ali sploh namerava preustrojiti direkcijo rečnega brodarstva, o zakonskih predpisih o organizaciji službe pri rečni plovbi in o načinu eksploatacije pa v zakonskem predlogu ni ne duha ne sluha. Člen 1. zakona pooblašča samo ministrski svet, da na predlog železniškega ministra predpiše zadevno uredbo, ki je ne poznamo niti po njenih načelih. Predpisi te napovedane uredbe bi morali biti uzakonjeni v zakonu samem, da bi mogli njihovo umestnost presoditi. Predloženi zakonski predlog je sploh samo po svoji obliki zakon, po vsebini pa ne pove nič; saj stvarno obsega samo en člen in spada v vrsto pooblastilnih zakonov, ki nosijo na sebi znak površnosti, neresnosti in ki pušča vladi polno moč brez jamstva, ali bodo njeni ukrepi odgo-

varjali interesom države in mišljenju zakonodajavcev.

Bivši železniški minister gosp. A. M. Radojević je v svojem poročilu na Narodno skupščino povdaril, da se mora eksploataciji rečne plovbe v državni upravi zagotoviti dovoljna svoboda in gibčnost ter da bo treba skrbeti za strokovno izobraženo uslužbeno osebje. To načelo je gotovo zdravo in potrebno, kakor je hvaljevredna izjava sedanjega železniškega ministra gospoda Krste Miletića, da bo uslužbeno osebje ostalo v privatnem odnosu do države, bo pa imelo zato boljše plače kakor državno uradništvo in se bo zanj ustanovil penzijski fond. Nimamo pa nobene garancije, da bodo na vodilna mesta prišle res strokovno in komercialno na višku stoječe osebe. Dosedaj so se nastavliali tehnični in komercialni direktorji po strankarski, ne pa po strokovni kvalifikaciji.

Iz navedenega izvajamo, da prevzem državnega plovne parka v državno eksploatacijo pod takimi okolnostmi ni srečna in ne bo donosala pričakovanih dohodkov, marveč utegne samo davkoplačevalcem naložiti nova bremena. Gospod minister je predložil finančnemu odboru proračun za bodoče leto, po katerem bi znašal čisti dobiček okroglo 1 milijon dinarjev. Ta proračun je pa za enkrat samo na papirju in bo šele bodočnost pokazala, če je realen. Pa četudi ga smatramo za realnega, je dobiček v primeri z dosedanjim ogromno škodo, ki jo je imela država od rečnega brodarstva, tako majhen, da za dosedanje zaključno bilanco ne more priti niti v poštev. Zato bi bila oddaja rečnega plovne parka v zakup akcionarski družbi z domačim kapitalom in z eventualno udeležbo tujega kapitala za daljšo dobo let in s potrebno državno kontrolo ter popolnim jamstvom z vsem imetjem akcionarjev potom pogodbe, odobrene od Narodne skupščine, mnogo boljša rešitev vprašanja nego je eksploatacija v državni režiji. Ni bil ta princip kriv dosedanje propadanje državnih brodov in škode, ki jo je utrpela država, nego le slabe pogodbe, ki so jih sklepali posamezni ministri ali celo posamezni uradniki po ustem ministrovem naročilu brez vsake kontrole in brez pravega jamstva. Te pogodbe so bile sklenjene vrheta za kratke, enoletne dobe, kar naravnost sili eksploaterje, da skušajo tisto leto za sebe izbiti, kar se da, brez vsakega ozira, v kakšnem stanju je brodarstvo, in brez potrebnih popravil. Če zakupnik ni siguran, da bo mogel svoje komercialne sposobnosti razviti, radi prekratkega zakupnega roka in radi nesigurnosti, če bo v bodočnosti še dobil v zakup brodarstvo, bo plovni material uničeval, kakor bo tudi uslužbeno osebje zanemarjalo svojo službo, če ni zagotovljeno za svojo bodočnost. Bivše pogodbe z brodarstvom bi moral gospod minister predložiti Narodni skupščini, ker le tako bi se mogel dobiti jase v pogled v vse napake, ki so se storile, da bi se jih v bodoče obvarovali. Tega pa gospod minister ni storil.

Da bo rečna plovba rentabilna, jo je treba postaviti na strogo in izključno komercialno bazo. S tega stališča smatramo za pogreško, da spada rečna plovba v kompetenco železniškega ministristva mesto pod trgovinsko ministristvo.

Na razvoj rečnega brodarstva in na uspešno konkurenco našega državnega plovne parka s tujimi, izborni organiziranimi družbami, ki jih vodijo prvovrstni strokovnjaki, komercialisti in nacionalni ekonomski, ni niti misliti, dokler bosta nesmiselna birokracija in fiskalizem, ki ne poznata v svojem stremljenju nobenih ozirav na potrebe narodnega gospodarstva, držala trgovino rečne plovbe v svojih okovih.

Ustanova pristaniških kapetanov s celim štabom uradništva je popolnoma nepotrebna in nima drugega pomena, kakor da šikanira lastnike brodov in splavarje. Vsaka ladje, vsak splav se mora javiti pristaniškemu kapetanu po takozvem sanitetskem patentu, kakor da bi splavi ali ladje prihajale iz kitajškega ali indijskega vodovja, kjer razsaja kuga. Plačati morajo seveda neizogibne takse, včvek nesmiselnosti pa obstoji v tem, da ne preiskujejo zdravstvenega stanja zdravnikov. Gre torej samo za takse. Vse te takse skupaj pa ne znašajo toliko, kakor znašajo plače pristaniških kapetanov in njihovega uradništva. Sanitski patent, ki ne velja za avtomobile in železnice, marveč samo za rečno-plovne objekte, bi bilo treba takoj ukiniti. Koliko izgubi lastnik ladje ali splava vsled zamude časa in koliko ima stroškov, od katerih država nima niti ene pare dobička, da ne govorimo o šikanah in korupciji pristaniških kapetanov! Gospod minister je dal odboru pač splošno obljubo, da bo nedostatke odpravljaj, ni pa podal nobene izjave, da bo reorganiziral direkcijo rečnega brodarstva in nepotrebni preštevilni in težki uradniški aparat, nadomestil z malim številom resničnih strokovnjakov.

Povsod po svetu je rečna plovba tri do petkrat cenejša od železniške, le pri nas so rečni tarifi za 50% višji nego na železnicah. Kakšnega pomena bi bilo znatno znižanje tarifov ne samo za splošno narodno gospodarstvo in specijelno za pokrajine, ki leže ob Donavi, marveč tudi za vse konsumente v državi, za izvoz in za konkurenco s tujimi plovniimi družbami, ki jim danes niti od daleč nismo kos, ni treba še posebej naglašati. Gospod minister je odboru obljubil, da bo tarife za rečno plovbo znižal, kar pozdravljamo, ni pa povedal v kakšni meri. Ravnotako nismo slišali, koliko znaša škoda, ki jo je utrpela država vsled skrajno zanikarnega upravljanja

državnega brodarstva, kdo jo bo poravnal, koliko milijonov da so stale razne nepotrebne komisije in kako da misli vlada likvidirati pogodbe z brodarstvom sindikatom.

Iz navedenih razlogov bodo člani Jugoslovanskega kluba glasovali proti zakonski predlogi.

Za poročevalca v plenumu Narodne skupščine odrejamo narodnega poslanca Franc Smodeja.

Belgrad, 29. januarja 1926.

Franc Smodej,
narodni poslanec.

Beleške

△ Res potrebno. »Jutro« smatra za najnujnejšo državno potrebo, da stranke s predvojno mentaliteto in s predvojno politiko likvidirajo. — Mislimo, da bi potemtakem SDS prva morala likvidirati za »Jutrom« vred, ki je v vsej svoji mentaliteti in politiki, zlasti pa kar zadeva demokratizem, razvijala doslej ne le predvojne, marveč naravnost predpotoptne nazore. En takšen predpotopten nazor je na primer nazor g. Zerjave, ki ga je izrazil na mariborskem shodu g. Pribičevića, češ, o avtonomiji Slovenije ne more biti govora, ker bi jo potem morale dobiti tudi Makedonija in Vojvodina. — I, zakaj bi je pa ne moglo dobiti? In pa tudi Hrvatska, Bosna, Dalmacija? Zakaj neki ne? Če ima lahko v Švici, v Nemčiji, v Avstriji, v Ameriki itd. vsaka pokrajina, vsaka deželica, oziroma vsak okraj, da celo posamezna mesta svojo avtonomijo, zakaj neki ne bi moglo to biti tudi v naši državi? Ko bi nam hotel g. Zerjav to povedati, kaj je tako strašnega na avtonomiji, da jo imajo lahko v najneprednejših, najdemokracičnejših in najmodernejših državah, samo v državi SHS je ne smemo imeti. In ko smo je imeli Slovenci celo pod tujo Avstrijo nekaj, le v naši lastni državi nam jo je centralizem vso požrl...

△ Slovenski napihnjeneec. Tako je imenoval dr. Zerjav v nedeljo na mariborskem shodu one Slovence, ki nočejo pozabiti svojega slovenskega jezika. Ako je dr. Zerjav vsak dober Slovenec le slovenski napihnjeneec, potem ne razumemo, zakaj se pri vsakih volitvah tako silno trudi za glasove »napihnjene Slovencev«. Naj gre tja, kjer je njegovo srce! Zalostno je le, da del slovenske inteligence tudi v novi državi bodisi iz strahu bodisi iz koristolovja še vedno ne more najti svojega mesta ob strani slovenskega naroda. Dr. Zerjav je hotel v Mariboru tudi malce posnemati demagogga Radiča ter je izgovoril velike besede, da so »klerikalci krivi velikih državnih bremen in zapostavljanj. Kajpada, demokratska stranka od ustave sem skoro neprestano sedi na vladi, se je udeleževala vseh glasovanj za davke in proračune, se niti sedaj, ko je v opoziciji, ni upala zagovarjati interesov »slovenskih napihnjencev«, ampak kriva je seveda vsega SLS! Dr. Zerjav v svojem sovraštvu do »slovenskih napihnjencev« niti ne vidi, kako neznanosno smešen in pomilovanja vreden je, ako govori, česar mu niti lastni pristaši ne verjamejo.

△ Pribičević v Celju in Mariboru. V soboto je govoril Pribičević v Celju, v nedeljo v Mariboru. Zborovalci so, kakor s Knaflcove ulice poročajo, mahali z rokami in kloboki, teptali z nogami, da se je tresla dvorana, in z galerij se je vsulo cvetje. Potem so se vsule na poslušalce stare fraze Pribičevićeve o narodnem jedinstvu, čadnikarske novice o zunanjih politiki ter neduhovita zabavljanja na Radiča na radikale. V Mariboru se je mož spomnil tudi nas. Pobrjal je staro in stokrat ovrženo laž »Srbe na vrbec, nas ozmerjal za papiste ter nam pripisal stališče, da je cerkev nad državo. Pohvalil se je, da je osvobodil šolo od cerkvenih vplivov in zatrjeval, da je šola last naroda, čeprav jo je ravno on smatral vedno za last državnega birokracije. Da, da, šola je na Slovenskem last katoliškega slovenskega naroda, a ne maloštevilne demokratske stranke. Da so škofje gonili oficirje in invalide v vojsko, to nam je odkril še le Pribičević. Smešen je postal mož, ko je trdil, da se vlada nikogar tako ne boji kakor demokratov, nemara posebno tokrat, ko demokratski tipi sede doma pri peči, a v finančnem odseku milo toži komaj po en demokratski zastopnik.

△ Užaljeni monarhisti. Kadar so samostalni demokrati na vladi, so najglasnejši hurá-monarhisti, kadar pa so v opoziciji, znaajo peti tudi drugo pesem. V Mariboru je Pribičević smešil Radiča, da z vsakega zborovanja pošilja kralju udanostne depeše, kakor se je v Ljubljani jezil, da daje kralj tudi drugim lente in odlikovanja, a ne samo demokratskim ministrom.

STINNES PRODAJA BRODOVJE.

Berlin, 31. jan. (Izv.) Razpad Stinnesovega koncerna se neizprosno nadaljuje. Sedaj prodaja Stinnesova družba svoje brodarstvo. Za starejše tovorne ladje, zlasti za ladje, ki so prevažale premog, ni nobenega interesenta. Pač pa nemška avstralska družba »Kosmos« kupuje 28 parobrodov s 140.000 tonami in dve motorni ladji, ki še nista popolnoma dograjeni. Za akcije Stinnesove družbe ponuja »Kosmos« 6 milijonov mark, za motorni ladji pa 2 in pol milijona.

Sport

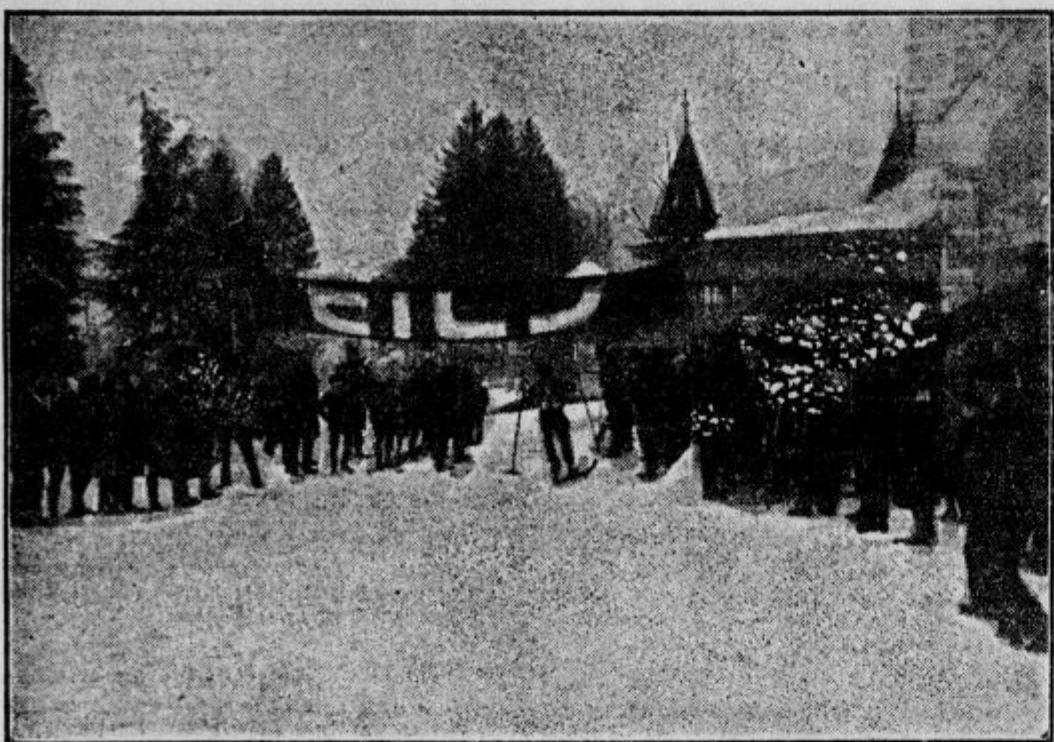
Smuške tekme na Bledu.

G. Joško Janša vozi skozi cilj (SK Ilirija). Dosegel prvo darilo.

V nedeljo 31. januarja so se vršile na Bledu medklubske smuške tekme na progi 50 km, katere je z vso skrbnostjo organiziral TK »Skala«. Start je bil blizu hotela »Toplice« in je potekala proga preko Ribnega, se dvignila na Jelovci na višino 1050 m, nato šla dalje proti Lipnici in odtod nazaj na Bled; z Bleda se je proga nadaljevala zopet proti Bohinjski Beli, odtod zopet v višino mimo blejskega kolodvo-

ra na Gorje, od tu na Podhom in nazaj na Bled, kjer je bil cilj zopet pred Zdraviliškim domom. Vreme je bilo skrajno neugodno in je ves dan po malem deževalo, tako da je bil sneg za smuko skrajno slab. Kljub temu je startalo ob pol 8 zjutraj 32 tekmovalcev, od katerih je dospelo na cilj 261. Prvi je prispel na cilj g. Janša Joško (SK Ilirija) v času 5:31.45. Nato so sledili: dr. Stanko Kmet (Ljubljanski Sportni

G. dr. Stanko Kmet na cilju (Ljublj. SK). Prejel drugo darilo.

klub) v 6:25.2, Gustav Ogrin (Skalaš) v 6:20.8, Ojce Miha (Skalaš) 6:22.31, Černe Fran (Skalaš) v 6:23.16, Klobutar Peter (Skalaš) 6:24.46.

Ta tekma dela gotovo čast TK Skala, ker je bila ena največjih in najbolj izpeljanih tekem te vrste v Jugoslaviji. Ker je proga izpolnjevala pogoje mednarodnih tekem je tekma pokazala najboljše naše moči, katere bi bilo mogoče z uspehom poslati na mednar. tekme na Češko in v Chamonix. Če bi bil za smuko ugodnejši sneg, bi rezultati prav gotovo ne zaostajali dosti za onimi, ki so jih dosegli pri lanskih tekmah za mojstrstvo Srednje Evrope na Češkoslovaškem. Proga je bila zadostno znamenovana, na vsaka dva kilometra je krožila

kontrola, skozi ob progi so bile okrepčevalnice, kjer je bil vedno na razpolago mimo prišlim tekmovalcem čaj, limone in čokolada. Tudi za sanitetno službo in prvo pomoč je bilo zadostno preskrbljeno in je delovalo 5 zdravnikov. Pred in po tekmah se je moral vsak tekmovalec podvreči zdravniški kontroli. Tekmovalcev pod 20 let pa sploh niso pripustili k tekmam. Vsa organizacija tekem je zaposlovala okrog 130 oseb, katere je vse razpostavil klub Skala sam.

Tekem so se z uspehom udeležili tudi častniki in podčastniki vojaškega smuškega tečaja v Kranjski gori, ki so vsi dospeli na cilj.

Po končanih tekmah se je vršila zabava v hotelu Jekler, kjer se je tudi razglasil izid tekem in so se razdelila darila med zmagovalce.

Drsalne tekme za jugoslovansko prvenstvo so vsled neugodnega vremena ponovno preložene in sicer na 7. februar. V program se z ozirom na prijave iz Zagreba naknadno vsilavi damska tekma v umetnem drsanju s programom damske jubilejne tekme SK Ilirije, ki se je vršila 24. januarja. Prijavni rok se podaljša do 5. t. m.

SK Ilirije družabni večer bo jutri dne 3. t. m. ob 20 v restavraciji glavni kolodvor (steklena veranda) Ob tej priliki se bodo razdelila darila i zimskih jubilejnih tekem in luhkonfletskih prvenstvenih tekem. Prijatelji kluba dobrodošli — Odbor.

Nogomet. V Zagrebu se je vršila v nedeljo prva letošnja mednarodna tekma. Gostovala je prvotrazredna dunajska »Admira«, ki je zmagala nad Gradjanskim z 8:3. Teren je bil razmočen, vključ temu je bila igra obeh moštev dobra in zanimiva. Rezultat je nekoliko višji kot bi odgovarjalo igri obeh klubov. — V Beogradu se je vršila prvenstvena tekma Jugoslavija: Beogr. SK, ki je končala z izidom 2:2. Ker je nedavno podvezala Jugoslaviji že dve točki radi nastopa z nekim neverificiranim igračem, je prvenstvena pozicija Jugoslavije resno ogrožena.

THORPE, ATLET ZASE.

Rekli smo, da je švedski kralj po končanem desetboju pri Olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912 dejal Thorpeju: »Vi ste najčudovitejši atlet sveta! In je imel prav. Vsi, ki so ga videli, so bili prepričani, da tako vsestransko izvežbanega atleta svet še ni videl. Nad 180 cm visok in 77 kg

težak je imel ta Pol-Indijanec vse pogoje, da je svoje od narave tako oblagodarjeno telo dvignil do najvišjih zmoglosti. Če bi se bil Thorpe (izgovori približno tšorp) specializiral, prav gotovo bi bil napravil več svetovnih rekordov. Kje spredaj je pred vsemi drugimi! Kako se trudijo danes, da bi dosegli vsaj 8000 točk v desetboju! A nihče jim ne pride blizu, pa naj se piše Osborne ali Hoff ali kakorkoli. Sicer so Thorpejev olimpijski rekord diskvalificirali, češ da je bil tedaj, ko je nastopil, profesional. A to ni ne de; kar je naredil, je naredil. Dovršil je univerzo, postal je profesional. Še danes je med najboljšimi, pa je že prav blizu 40. Tu podajamo njegove uspehe v petoboju in desetboju v Stockholmu leta 1912.

Petoboj: Skok v daljavo 7.07 m, kopje 46.71, 200 m 22.9, disko 35.57, 1500 m 4:44. V desetboju zapišemo še Wieslanderja, drugega zmagovalca: 100 m (Thorpe—Wieslander) 11.2—11.8, skok v daljavo 6.79—6.42, krogla 12.89—12.14, skok v višino 1.87—1.75, 400 m 52.2—53.6, 100 m staja 15.6—17.2, disko 36.98—36.29, skok ob palici 3.25—3.10, kopje 45.70—50.40, 1500 m 4.40.1—4.45. Točke: Thorpe 8412.955, Wieslander 7724.495.

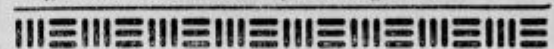
Kroglo je pa vrzel Thorpe prej že dosti dalje; skočil je pa prej tudi že 1.96 m v višino. Še danes je Osbornov svetovni rekord komaj za 10 cm boljši kakor Thorpejev skok. Prvenstvo Thorpejevo nam pa najbolj dokažejo točke v desetboju: 1. Thorpe 8412.955, 2. Wieslander 7724.495, 3. Lomberg 7413.510, 4. Holmer 7347.855, 5. Donahue 7068.450, 6. Mercer 7074.995, 7. Wickholm 7058.795.

Kaj vidimo? Razlika med 1. in 2. znaša okroglo 689 točk, razlika med 2. in 7. pa samo 665. Ta razdalja pač najbolj dokazuje, da je bil Thorpe razred zase.

Turistika

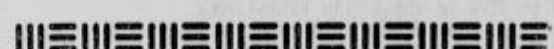
Kranjska gora. 1. febr. ob 7 zjutraj: —4° C, brez oblakov, barometer se dviga, sneg 50 cm, sarnec urođen.

Boh. Bistrica. 1. febr. ob 7 zjutraj: —6° C, snega 30 cm, za zimski šport neugodno.

čevlje na obroke

Drž. in priv. nameščencem po najnižjih cenah daje »VOIKA«, Ljubljana — Krekov trg 10.

Zahvale

Dijaško podporno društvo v Ljubljani se tem potom vladno zahvaljuje vsem svojim prijateljem in podpornikom, ki so mu pripomogli, da je naša dobrodelna loterija končala z dosežajem v Sloveniji še nedoseženim velikim uspehom. S svojim delom, z moralno in materijelno podporo ste dosegli, da bo naše dijaštvo za več let rešeno najnujnejših gmotnih skrbi. Obstoj našega podpornega društva in njegove menze je namreč za daljšo dobo osiguran!

Zahvaljujemo se zlasti visokima gg. pokroviteljima in preč. gg. duhovnikom, ki so nam z osebnim delom in s svojimi priporočili omogočili ta uspeh. Zahvaljujemo se uredništvom naših listov, ki so brezplačno propagirali našo akcijo. Zahvaljujemo se našim društvom, zlasti Orlicam in Mar. družbam, za uspešno razprodajo. Hvala našim županstvom, župnim uradom, hranilnicam in zadrugam, našemu kat. akad. starešinstvu, našim podjetjem, denarnim in gospodarskim zavodom, našim trgovinam in trafikam. Posebna zahvala našemu delavstvu, ki je, dasi samo v težkih gmotnih razmerah, tako izdatno podprlo našo stvar ter dalo najidealnejše in najagilnejše razprodajalce. Zahvaljujemo se vsem neštešnim in neznanim prijateljem širom Slovenije in izven njenih mej. Naše dijaštvo jih bo ohranilo zmeraj v hvaležnem spominu, njih delo in žrtve pa bo smatralo za kapital, ki je od njega obresti dolžno v obliki dela odplačevati nazaj svojemu narodu! Vsem kličemo iskreno: Bog plačaj!

Odbor »Dijaškega podpornega društva«
v Ljubljani.

Polzvedovanja

Izgubila se je na juristovskem plesu starinska broža s kamejo. Pošten najditelj se prosi, da jo odda v upravi lista proti nagradi.

Gospodarstvo

Letošnji sejem za kožuhovino.

Letos je priredila uprava ljubljanskega velesejma s sodelovanjem Lovske zadruge drugi sejem za kožuhovino. Ti sejmi so obnovitev starih tradicionalnih ljubljanskih sejmov za kožuhovino, ki so se vršili meseca januarja na prvi ponedeljek po sv. Neži.

Letošnji sejem je bil reorganiziran in je popolnoma uspel. V naslednjem navajamo priposlano nam poročilo o sejmju, ki bo zanimalo naše čitatelje.

Lisice. Blago zelo mešano, večina domača, nekaj tudi hrvatske, dalmatinske in bosanske. Lepih kož je bilo na trgu malo, ker so bile že porej prodane v detajlu. Cene so se gibale od Din 215.— do 305.—, odvisno od gorske ali poljske provenijence. Srednja cena za Ia. Din 254.—, Ila. to je letna roba 127.— in IIIa. (škart) po Din 63.50.

Prodanih 25 partij po povprečno 25 komadov. Po kvaliteti je bilo Ia. 67%, Ila, 23%, IIIa. 10%.

Kune belice. Trg slabo založen, vendar dobra kvaliteta. Veliko dalmatinskih. Cene gibale od Din 625.— do Din 730.—. Srednja cena za Ia. Din 672.—. Cene odvisne od provenijence, velikosti, časa plena in konzerviranja (sušenja). Po kvaliteti je bilo Ia. 84%, Ila. 9%, IIIa. 7%. Prodanih 6 partij, vsaka povprečno po 25 komadov.

Kune zlatice. Malo blaga, vendar dobro. Večina iz Stajerske. Cene od Din 766—910. Srednja cena Din 864.—. Kvaliteta Ia. 83%, II. 11%, III. 6%. Prodanih 6 partij po ca 25 kosov.

Dihurji. Malo blaga, cena Din 185.—. Po kvaliteti Ia 50 odst, Ila 25 odst. IIIa 25 odst.

Jazbeci. Malo blaga. Kvaliteta slaba povprečno. Ia. 40%, Ila. 35%, IIIa. 25%. Cena Din 61.— za Ia.

Polhi. Veliko blaga. Slabo sušeno. Cena povprečno Din 4.—.

Zajci. Malo blaga. Cena Din 22.— za Ia. Zimskih Ia. 50%, Ila. 30%, IIIa. 20%. Srne. Malo blaga. Notirale po Din 31.—. Divje koze. Malo blaga. Notirale po Din 55.—. Volkovi. Lepo blago. Notirali od Din 299.— do 315.—. Srednja cena Din 304.—. Divje mačke. Srednja kvaliteta in kvantiteta. Ia. ca 80%, Ila. ca 20%. Cena Din 85.—. Veverice. Zelo slabo letno blago v splošnem. Cene za Ia. Din 41.—. Krti. Lepo blago. Cena Din 3.—. Domače mačke. Din 20.—. Domači zajci. Din 5.—.

Dosežene cene so vsekakor zelo lepe in za ca 40% višje, kakor se dosežejo v detajlni prodaji.

Kakor čujemo, se priredi prihodnje leto v veliko večjem obsegu za celo državo in da bo obsegala ves Balkan.

Povdariti moramo, da je ta sejem — prvi v državi — priredil ljubljanski velesejem, za kar mu moramo biti hvaležni, ker s tem dela za dvig Ljubljane. Računati moramo tudi z dejstvom, da se bo organizacija izpolnila do zadnjih detajlov.

V ilustraciji obsega sejma navajamo še, da se je letos aukcioniralo za 119 prodajalcev in da je bilo kupcev 42 (iz naše države, Nemčije, Avstrije, Italije in Švice).

Agilni upravi ljubljanskega velesejma želimo v prihodnjem letu še večjega uspeha.

Prodaja trboveljskega premoga.

Kakor smo izvedeli, je reorganizacija prodaje trboveljskega premoga gotovo dejstvo. To reorganizacijo bo izvedla na podlagi načel, ki smo jih sporočili v nedeljski številki nova akcijska družba, čije delnice bodo izključno v rokah Trboveljske družbe. Nova akcijska družba se ne bo bavila le s prodajo premoga, temveč ima kakor se čuje— tudi dalekosežnejše načrte. Tako n. pr. raziskavanje novih premogovih, kovinskih in drugih rudninskih ležišč, dalje ustanovitev novih podjetij na tem polju; finančno pospeševanje že obstoječih rudarskih podjetij, kakor tudi vsakršno podpiranje vsega, kar služi povzdigi naše montanistike na moderni podlagi in uporabljaajo najnovejše tehnične pripomočke.

Kakor smo nadalje informirani, se je Trboveljski baje posrečilo pridobiti za to stvar najodličnejše osebnosti iz gospodarskih krogov v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani, tako da moremo računati z ustanovitvijo te velikopotezne organizacije v najbližji bodočnosti.

* * *

Vinski sejem in razstava v Gornji Radgoni. Vinarsko društvo za gornjeradgonski okraj priredi 7. in 8. februarja v prostorih posojilnice tik kolodvora v Gornji Radgoni svoj prvi vinski sejem, zvezan z vinsko razstavo. Zanimanje, tičoč se naše prireditve, je izredno veliko, posebno v krogih gostilničarjev in vinskih trgovcev. K prodaji je prijavljenih približno 200 raznih vrst z več tisoč hektolitrov. Večinoma pridejo vpoštev vina iz gornjeradgonskega okraja, katera se odlikujejo kakor znano z dobrim okusom in lepo harmonijo. Pridelek l. 1925 je bil v tukajšnjem okraju po kakovosti in množini sodeč napram drugim krajem Slovenije zelo dober; radi tega se še danes ponujajo interesentom dobre kvalitete v velikih množinah po mnogo nižjih cenah nego v drugih krajih Ministrstvo sagračaja je dovolilo posetnikom tega vinskega sejma na naših železnih polovico voznjo.

Repatriacija naših izseljenikov. Po izkazu izseljeniškega komisariata v Zagrebu o statistiki vračanja naših državljanov iz izvenevropskih držav v kraljevino SHS se je meseca oktobra 1925 vrnilo v našo državo 373 moških, 92 žensk, celokupno tedaj meseca oktobra 465 oseb. In sicer se je vrnilo iz Zedinjenih držav Amerike 361, iz Kanade 5, iz Avstralije 1, iz Argentiniije 5, iz Brazilije 1. Od 1. januarja 1925 do 30. oktobra 1925 se je vrnilo v domovino iz izvenevropskih držav celokupno 4.863 oseb, od teh 552 v Srbijo, 1334 v Vojvodino, 186 v Črno goro, 1548 v Hrvatsko in Slavonijo, 408 v Dalmacijo, 643 v Slovenijo in 192 v Bosno in Hercegovino. 773 oseb se je vrnilo preko Gruža, 4 preko Sušaka, a ostali preko inozemskih luk.

Likvidacija. Kmetijska nabavna in prodajna zadruga za Mežiško dolino v Pravaljah, r. z. z. o. z. je prešla v likvidacijo.

Minuta oddiha. (G. Gustav Ogrin, TK Skala, pri okrepčevališču na km 27. Prejel tretje darilo.)

Centralna vinarna d. d. v Ljubljani ima občni zbor 15. februarja 1925 (bilanca, volitev upravnega in nadzorstvenega sveta). Z hitnega tržišča. S tržišča pšenice ni javiti posebnih izprememb. Cene so se zaradi vesti iz Amerike nekoliko uvrstile. Cene so bile na ljubljanski borzi dne 1. t. m. Din 300 fko bačka postaja. Izvoz pšenice je priličen zlasti v Italijo. — Trgovina z moko miruje. — Nasprotno je trgovina s koruzo živahna. Tako je bilo v pondeljek zaključeno na ljubljanski borzi 12 in pol vagona času primerno suhe koruze fko vag. nakladalna postaja za marec-september po korzu 140, 1 vagon umetno sušene koruze fko vag. sremska postaja po 145. Zaloge koruze so v Vojvodini velike. Izvoz koruze je živahen; najboljši kupec je Italija.

Pred povišanjem carin v Franciji? Iz Pariza poročajo, da stojimo pred povišanjem francoskih uvoznih carin za 30 odstotkov. Tako nameravajo Francozi preprečiti poplavo tujih fabrikatov.

Borza

Dne 1. februarja 1926.

Denar.

Zagreb. (Zaključni kurzi.) Berlin 13.48—18.52 (13.495), Italija 228.17—229.37 (228.75), London 275.28—276.48 (275.825), New York 56.50—56.80 (56.65), Pariz 213.09—215.09 (215), Praga 167.55—168.55 (167.40), ček 167.45—168.45, Dunaj 7.978—8.013 (8), Curih 10.9226—10.9626 (10.94).

Curih. Belgrad 9.17 (9.125—9.175), Italija 20.85 (20.88—20.92), London 25.22 (25.22—25.23), New York 518.50, Pariz 19.50 (19.60—19.70), Praga 15.845 (15.925—15.975), Dunaj 78.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.50, Kodanj 175.45, London 84.49, Milan 28.43, New York 708.95, Pariz 26.62. Valute: dolarji 709, angleški funt 84.45, fr. frank 26.72, lira 28.40, dinar 12.505, češkoslovaška krona 20.96.

Praga. Devize: Lira 136.30, Zagreb 59.80, Pariz 127.30, London 164.15, New York 38.70.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 79 bl., vojna odškodnina 909—812, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 200—202, zaklj. 202, Ljubljanska kreditna 200 den., Merkantilna 100—104, Prastrediona 958—966, Slavenska 50 den., Kred. zavod 175—185, Trbovlje 340—348, Vevče 110 d., Slavonska 90—110, Sešir 115—120.

Zagreb. 7% invest. posoj. 77—77.50, agrari 44.50—45, vojna odškodnina 233.50—234, februar 233—235, Hrv. esk. 121—123, Kred. 133—135, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 107.50—109.50, Prastrediona 965—975, Ljublj. kreditna 210 bl., Slavenska 50—52, Srpska 144—145, Narodna banka 4850 bl., Eksploatacija 40 bl., Sečerana 295—400, Gutmann 810—830, Slavex 150—160, Slavonija 42—42.50, Trbovlje 310—330, Vevče 110 den., Danica 63 zaklj.

Dunaj. Podon-savska-jadr. 718, Živno 800, Alpine 280, Grelnitz 129, Kranjska industr. 400, Trbovlje 449, Hrv. esk. 141, Leykam 156, Mundus 960, Slavonija 58.500.

Blago.

Ljubljana. Les: Hrastova drva, suha, 1 m dolžina, fco naklad. post. 4 vag. 17.40—17.40, zaklj. 17.40, bukovci hodi od 25 cm naprej in v m dolž. naprej, fco naklad. post. 5 vag. 230—250, zaklj. 240, bukovci plohi suhi, I, II, ogledani, fco meja 2 vag. 520—550, zaklj. 580, hmelovke smrekove, zimске sečnje, dolge, brez tankega vrha zadnje letne rasti, od 6.50—8.50 m, n akoncu 7—8 cm debele, neodrgnjene in neokoničene, vse samo do 10% od 6.50—7 m dolž., fco vag. naklad. post. 5 v. 4.75—5, zaklj. 4.85, deške, smreke, jelke, 40 mm, 4 m, šir. samo 80 cm, I, II, III, monte, suhe, paralelne, fco vag. Postojna 1 vag. 580—590, zaklj.

HISNI UČITELJ

ali vzgojiteljica se sprejme k 10- in 8-letnim fantom. — Pouk zraven slovenščine nemščina in francoščina in glasovir. Vsak dan od 2—6 pop. Ponudbe upravi lista pod »Hisni učitelj« št. 670.

Kavar. vajenec

ali kavarn. donašalka se sprejme v Ljubljani. — Ponudbe s prepisi spričeval in s sliko vred je poslati na upravo lista pod značko »Kavarniška«.

URADNIK

z večletno prakso pri de-narnih zavodih, trgovini in industriji, samostojen knjigovodja in korespondent, išče s 1. apr. pom. stalnega mesta. Cenene dopise prosi na upravo pod: »Knjigovodja« 635.

Advokat dr. Konrad Vodušek

naznanja, da je preselil svojo odvetniško pisarno v Tavčarjevo (Sodno) ulico št. 10, pritličje, levo — 2. vrata.

Prodajaln. OPRAVA

OMARICA z 39 predali, omare s steklenimi vrati, prodajalniška miza, ogledalo, peč itd., se zaradi selitve pocieni proda. — Več v trgovini MERSOL, Mestni trg 18. 596

Strojna PLETILJA

izurjena, išče službe. Naslov: Boh. Bistrica 129.

STANOVANJE

2 sobi, kuhinja in prti-kline, v novi hiši, takoj oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 724.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Od kar so odveslali od prenočišča, so Maori, ki so redkobesedni kakor vsi divjaki, spregovorili komaj par besedi med seboj. Vendar je Glenarvan po nekaterih besedah spoznal, da znajo tudi angleški. Sklenil je torej, da povpraša novozelandskega prvaka, kakšno usodo je namenil svojim ujetnikom.

Obrnil se je h Kajkumu in mu dejal z glasom, ki ni bilo v njem niti sence kakšnega strahu.

— Kam nas pelješ, glavar?

Kajkumu ga je srepo pogledal, ne da bi mu odgovoril.

— Kaj misliš narediti z nami? je povzel lord Glenarvan.

Kajkumove oči so se za hip vžgale v divjem ognju, nato pa je resno odgovoril:

— Izmenjati te, če te bodo tvoji hoteli; ubiti tebe in tovariše, če te Angleži ne marajo.

Glenarvan je vedel, kar je hotel vedeti, zato je umolknil. Upanje se je zopet naselilo v njegovem srcu. Brez dvoma je prišlo nekaj maorskih poglavarjev v angleško ujetništvo in divjaki so hoteli na ta način poskusiti, ali bi se jih ne dalo dobiti nazaj z izmenjavo. Upanje se mu je zopet nasmehnilo, položaj ni bil več tako obupen.

Medtem je čoln naglo drsel po reki. Paganel, ki ga je njegov nemirni značaj zanašal iz ene skrajnosti v drugo, je kar žarel od radosti. Pravil si je, da jim na ta način Maori samo prihranijo pot do angleških postojank. Torej so se na dobičku. Vdal se je torej v neizogibno usodo in zasledoval na zemljevidu tek reke Vajkate po ravnini in po dolinah aucklandske province.

186

Lady Glenarvanova in Mary Grantova sta skušali skriti svoj strah in sta se po tistem polenkovali z Glenarvanom. Najspretnější psiholog ne bi mogel razbrati na njihovih obrazih groze, ki je bilo polno srce.

Vajkata je narodna reka Nove Zelandije. Maori so ponosni nanjo kakor Nemci na Ren ali Slovani na Donavo. Na svojem dvesto milj dolgem teku namaka najlepše pokrajine severnega otoka, od Wellingtona do aucklandske province. Dala je svoje ime vsem tem obrežnim rodovom, ki so neukrotljivi in neukročeni — kakor en mož vstali proti tatovom svete domače zemlje.

Po vodah reke Vajkate še ni rezala brazd tuja ladija. Navajena je samo na novozelandske čolne. Komaj če se je drzen popotnik priplazil do njenih svetih bregov. Vstop v zgornjo dolino Vajkate je za-branjen skrunilem Evropejcem.

Paganel je vedel, kako domačini časte svojo veliko reko. Vedel je tudi, da angleški in nemški prirodoslovci niso prišli dalje kakor do izliva Kaipe v Vajkato. Kam misli zapeljati Kajkumu svoje vjet-nike? Ne bil bi mogel ugeniti, da ni slišal, kako so glavar in vojščaki pogosto imenovali besedo »Taupo«.

Pogledal je na zemljevid in spoznal, da je to ime jezera, ki je znano v zgodovini geografije. To jezero se nahaja v najbolj goratem delu otoka na skrajnem južnem koncu aucklandske province. Iz tega jezera izvira Vajkata, potem ko ga je napolnila s svežo vodo. Od stočja pa do jezera je tek Vajkate približno sto milj dolg.

Paganel ni hotel, da bi ga divjaki razumeli, zato je nagovoril Johna Manglesa po francosko in ga poprosil, naj prečeni, kako hitro se premika čoln. John je bil mnenja, da približno tri milje na uro.

— Če torej ponoci počivamo, je zaključil zemlje-pisec, bo trajalo naše popotovanje do jezera približno štiri dni.

— Kje pa so angleške postojanke, kaj menita? je vprašal Glenarvan.

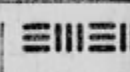
— Težko je reči, je odgovoril Paganel. Boj se je bil najbrž v provinci Taranaki. Po vsej verjetnosti so čete zbrane v tistem delu, kjer je jezero, samo na drugi strani gora. Tam je bilo žarišče vstaje.

— Bog daj, da bi bilo res tako! je vzkliknila lady Helena.

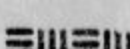
Glenarvan je žalostno pogledal na mlado ženo in na Marijo Grantovo, izročeni na milost in nemilost krutim divjakom, daleč od krajev, kjer bi se mogli nadejati človeške pomoči. Toda videl je, da ga Kajkumu opazuje, zato ni maral, da bi glavar ugenil, da je ena od jetnic njegova žena. Zavrnil je žalostne misli v najbolj skrit kotiček srca in začel opazovati s popolno brezbriznostjo drevje na bregu.

Čoln je zdrknil kake pol milje nad stočjem mimo nekdane prestolice kralja Potatava. Na neki ni bilo videti nobenega drugega čolna. Par raztrganih koč, raztresenih po bregu, je pričalo o razdejanih ne-davne vojne. Zdelo se je, da so obrežne pokrajine zapuščene, neobljudene. Samo nekaj zastopnik iz družine vodnih ptic je oživljalo žalostno samoto. Zdaj je zbežala »taperunga«, koka z belim trebuhom, črni krili in rdečim kljunom, na dolgih nogah, zdaj troje vrst čapelj, pepelnati »matukae« bečastih kre-tenj, krasni »kotukae« z belim perjem, rumenim klju-nom ter črnimi nogami. Druge so zopet mirno zle na divjaški čoln. Kjer so bolj strmi bregovi pričali, da je voda globlja, je lov »kolarue« majhne jegulje, ki jih je v novozelandskih rekah na milijone. Kjer je bilo na bregu kaj goščave, tam so se šopirile razne kokoške in si snažile kožušček v prvih žarkih jutranjega solca. Vsa krilata družina se je veselila bož-jega miru, ki ga je uživala, odkar je vojna pomorila ali pregnala stanovalce.

(Dalje sledi.)

Priporočamo »Mohorjeve knjižnice na Prevaljah: 4. zv. Križev pot. Roman. 5. zv.: Knez Serebrjani, roman. 6. zv.: Zadržna na grmadi, povest. 7. zv.: Ološki postrežek, povest. — Cene so v Mladiki. — KOL.

Vremensko poročilo

dne 1. februarja 1926.

Kraj	Čas	Baro-meter	Tempe-ratura	Rel. vlaga v %	Veter	Oblač-nost	Padavine v mm
Ljubljana	7	762.5	+ 1.9	81	sev. vzh.	1/4	0.2 (dež)
	14	762.6	+ 4.8	81	sev. vzh.	1/4	—
	21	762.8	+ 4.8	87	jug. vzh.	1/4	—
Maribor	7						
Zagreb	8	762.1	+ 3.0	97	mirno	1/4	0.1 (dež)
Belgrad	8	760.4	+ 5.0	98	jug. vzh.	1/4	6.1 (dež)
Serajevo	8	761.8	+ 4.0	89	mirno	1/4	0
Praga	7	760.2	+ 1.0	—	mirno	1/4	0.3 (dež)
Gruž - Dubrovnik	7	761.8	+ 9.0	64	mirno	1/4	0
Skopje	8	763.2	— 2.0	99	v. sev. vzh.	1/4	0.1 (dež)

Barometer je reduciran na morsk gladino.

Pregled vremena od 22. do 28. januarja 1926

(Podatki datirajo od 8. ure dotičnega dne.)

22. Ruski tlak nespremenjen. — Tirska depresija, danes naglo poglobljena, stopa zopet v ospredje (Rim 751 danes, 759 včeraj) ter srka jačje iz gostejšega ruskega zraka-anticiklona preko SHS severne do vzhodne vetrove, donšajoče v severne dele države bolj suho, megleno, tuintam vedro zimo. Poseben močan vzhodnik — „košava“ — nastopa zopet v okrožju Beograda (18 m v sekundi). Nič manj jake, a tople zahodne struje beležijo mestoma v središču depresije same (Sardinia). Ker se pri vsaki depresiji dviguje tople, obenem osobito nad morjem absolutno vlažnejši zrak v višave, da potem struji v stremiljenju ravnotežja k visokem tlaku, se vodni hlapi v višinskem hladu zgostijo (v gotovih delih depresije v posebno velikih množinah) v oblake, kapljice ali sneg, čemur daje povod tudi današnji nagli preobrat. Obilno dežja je v južnem Primorju, Italiji (Gruž 11, Firenze 17, Rim 7, Genua 2 mm). — Pod vplivom druge, severozahodne depre-sije še sneži na Poljskem, dežuje pa v Irlandiji (Valentia 10 mm). — V sev. Evropi in navem juž. Primorju je zima popustila. Pri nas bistvene preembe v toploti ni.

23. Tirska depresija brzi proti Grški. (V Atenah barom nižji za 5.) Vetrovi na Madžarskem in SHS do Niša pretežno

severni (Mostar 16 m), vreme jasno, toplota v padanju (na jugu raste). Pas padavin (v SHS z zahod. vetrovi) se pomiče z de-presije; dež: Mostar 9, Kosov. Mitrovica 10, Atene 3 mm; sneg v Sofiji (raztopljen = 12 mm) in Bukurestu. — Islandska de-presija je v naglem toku k Baltiku. V njeno območje silijo jaki nižinski vetrovi s strani ruskega pritiska (Kopenhagen-ju-govzhodnik 14 m), dvigajo toplejšje plasti, povzročujoč s tem oblačnost in obilno dežja (snega). — Lombardijski mrzli val je danes že v srednji Evropi (Bratislava 18) in zima bo tudi nam v zvezi s stru-jami, določenimi po južni odhajajoči de-presiji, ostrejša in vedrejša.

24. Sredozemska depresija na Grškem zastaja in se polnjuje vdrugo (v Atenah danes za + 11 mm). Vetrovi so najjačji v ožjem delu vrtinca (ciklona, de-presije). Padavine (sneg) so še beležili v Nišu in Carigradu. — Širjenje severne depresije (Lerwick 739) preko Baltika v južni smeri je zastavljeno po močnejšem tlaku (mrzlem valu), ki prodira od Sofije (772) v severovzhod (Jelisavetgrad 773). Naročito oblačno je v dotikalnih delih teh dveh različno toplih plasti (v Petrogradu sneg). V okolici Severnega morja dežuje v malih množinah. Južno od Alp do Sa-

rajeva pretežno megleno. Znižana toplota v južni Rusiji znaša — 24°, v Gospiču — 21°, kar značilno oziroma na njegovo bolj južnega, da je jedro svoj čas lombardijskega mr-zlega vala danes pri nas z visokim barometrom. — Ruski tlak je še jak (Moskva 770).

25. Vsled mrzlega vala je tlak v celi srednji Evropi toliko parastel (Ljub-ljana 776 danes 769 včeraj), da je se-vern, poglobljeni depresiji zabranjen dohod tudi v naše kraje. Nadalje je iz istega razloga nemogoč nastanek novih depresij v Sredozemskem in Črnem morju, ki bi nam v nasprotnem lahko povzročile živahnejše vetrove z njimi tudi znosnejše vreme. Mrzel val se širi tudi k Črnemu morju. Meglovitost je vrlo razširjena, vedro je v severni Italiji ter večinoma v zahodni SHS. — V področju severnega morja de-žuje neznatno pod vplivom ondotelega niz-kega tlaka.

26. Srednjeevropski tlak (mrzel val) s svojim središčem v Srbiji (Kos. Mitrovica 780) raste in se raztegne širom Sredozemskega morja. Vedro je v južni Italiji, večinoma tudi v SHS. — Severna izpolnjena depresija valovi prosto proti jugovzhodu. Dežuje v severozahodni Evro-pi (v Stockholmu sneg, raztopljen 10 mm). — Vreme v splošnem stabilno, vendar nam kažeta barometer in termometer začetne znake odhoda mrzle zime zadnjih dni.

27. Tlak pri nas in nad Sredozem-skim morjem še precej močan. (Kos. Mi-trovica 777). Vedro je na prškem, v Italiji in SHS; megla je na dnevnem redu. — Se-verna depresija krene v srednjo Ru-sijo (745) in teži k Črnemu morju. Toplota se na vzhodu dviga na zahodu pada. De-žuje tudi danes v severozahodu.

28. Včerajšnji visoki tlak popušča dalje, sporedno z njim tudi mrz. V SHS in okolici: megleno, solčno, oblačno. — Nizki, srednjeruski tlak se oddaljuje proti Uralu z zmernimi, toplejšimi vetrovi, oblačnostjo, mestoma z dežjem in snegom (Moskva 760). — Po znani poti »Islandska de-presija« se pomiče nova islandska de-presija (Shetland 744) prilično z istim vremenskim spremstvom, kakršnega bele-žimo pri ruski. V naših višavah že plu-jejo iz jugozahoda oblaki oblike »cirrus« (ribice) kot znak skorajšnje vremenske preembe.

Pregled toplote v gorenji dobi:

Spitsbergi	— 11	—	—	—	— 8	— 36
Moskva	— 15	—	— 12	— 15	0	— 7
Varšava	— 8	— 5	0	2	4	— 0
Odesa	— 10	— 6	— 15	— 5	— 6	— 1
Sofija	— 4	— 4	— 10	— 14	— 10	— 8
Budapest	— 2	— 8	— 5	— 1	— 3	— 1
München	— 4	— 14	—	— 2	3	0
Berlin	— 6	— 5	— 4	3	7	3
Stockholm	— 9	— 3	—	— 2	— 8	— 1
Seydisfjord (Island)	1	—	6	0	9	0
London	6	—	7	—	7	8
Lyon	1	—	5	— 4	— 1	— 2
Madrid	0	—	5	— 2	13	2
Benetke	2	—	—	— 1	— 2	— 2
Ataccio	6	3	9	4	—	— 5
Rim	7	3	— 2	4	— 1	— 2
Messina	11	9	8	7	10	10
Atene	11	10	7	8	6	6
Aleksandria	13	12	12	15	16	13

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservata za Opalograph dobite edino le pri L. Baraga, Selenburgova ul. 6/I. Telefon št. 980

Za večerne ure išče knjigovodkinja

primerno delo. Zmožna je vseh pisarniških del, verzirana tudi v stroje-pisju. Slovenski in nemški jezik obvlada popolnoma. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro »Večletna praksa« 721.

Mesto postrežnice

iščem, zjutraj ali popoldne od štirih, najraje v bližini Tabora ali kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 727.

Mehanično umetno vezenje

nastorov, pregrinjaj, perila, monogramov, oblek itd., fino bele in barvaste entianje, ažuriranje, predtiskanje. **Matek & Mikeš, Ljubljana** Dalmatinova ulica št. 13. Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinišna izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

NATAKARICA

z večletno prakso in z dobrimi spricjavami, išče službo. Nastop po dogovoru. Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »POSTENA« št. 725.

SLUGO

ki je zanesljiv, vesten in zmožen njemu primernih pisarn. poslov. Prednost imajo upokojeni orožniki ali železničarji z dobrim rokopisom. — Pismene ponudbe z navedbo zahtevane plače upravi lista pod šifro: »Služba 581«. Priložiti je kratek življenjski opis. 581

št. 204.

RAZGLAS.

Razpisana je služba občinskega tajnika v Murški Soboti z nastopom 1. aprila 1926. Plača po dogovoru. — Prošnje z dokazili o sposobnosti in o dosedanjem službovanju je vlagati pri županstvu Velike občine v Murški Soboti do 10. marca 1926.

JOS. BENKO, gerent.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša dobra mama, stara mama, teta, gospa

Terezija Javor

roj. BRENKUŠ

dne 31. januarja t. l. ob 18. uri v 76. letu mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice se vrši dne 3. februarja t. l. ob pol 9 iz Podnarta na Dobravo.

Podnart, dne 1. februarja 1926.

IVAN, FRAN, sinova — in sorodniki.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je naš ljubljani brat, oziroma stric in svak, gospod

Josip Fauland

trgovca

dne 31. januarja po mučni bolezni, v 59. letu starosti mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb dragega nam rajnika se vrši v sredo 3. februarja ob 4 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek ob pol 8 zjutraj v mestni župni cerkvi. — Blažega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin! Ptuj, 1. februarja 1926.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA.

Ob smrti našega ata

Matevža Šušteršič

nam je bilo v veliko tolažbo, da se je našlo toliko dobrih src, ki so nam bila v tolažbo ob težkih urah. Naj bo vsem na tem mestu izrečena prisrčna zahvala. Posebej še najlepša hvala vsem č. č. gg. duhovnikom, ki so prišli na pogreb, nadalje vsem selškim faranom, ki so prišli ata kropiti in na pogreb!

Bož bodi vsem plačnik!

Selca - Horjul, 30. januarja 1926.

F. Šušteršič, župnik.

UČENEC

kateri ima veselje učiti se mlinarske obrti ter mora biti 16—17 let star, iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi izprijevami, se sprejme pri Antonu LAH, umet. valjčni mlin, ZGOR. POLSKAVA pri Pragerskem.

MLAD oženjen PAR

išče službo hišnika, službe ali kaj podobnega. Razume tudi nekaj mizarstva. Nastopi 1. marca. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 717.

BOLJŠA ŠIVILJA

izurjena v najfinjšem prirobovanju, bi hodila na dom in se cenjenim damam priporoča. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 584.

OPALOGRAF kupim. A. Blažič, Zirovnica, Gor.

UČENKO

poštenih krščan. staršev sprejem v trgovino z mešanim blagom na deželi. Prednost imajo hčere železničarjev. Pismene ponudbe na upravo lista pod: »Učenka« št. 615.

Starejša gospodična

išče mesto, tudi samo čez dan, kot pestunja ali pomoč gospodinj. Nastop takoj. — Ponudbe upravi lista pod: »Zanesljiva«.

Redka prilika!

Partija novih ŠIVALNIH STROJEV po zelo nizki ceni naprodam. — F. BATJEL, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 340

Zelo dobičkonosno ZASTOPSTVO

oddaja velika inozemska trdka agentom, zastopnikom itd. — Dopise pod: »Ohne Kapital und Vorkenntnisse« na Piras A. G., Praga, Jindřišská št. 18, CSR 483

15 LETNI FANT

bi se rad izučil knjigovodstva. Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »Knjigovez« št. 644.

Koncertne CITRE

zelo dobre, ceno naprodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 698.

Skladišče

prostorno, s štirimi oddelki, se odda v Ribji ulici št. 1. 722

Nekaj POHIŠTVA

se prodaja. — Frančiškanska ulica 10, II. nadst.

TAMBURIRARCO

dobro izurjeno sprejem takoj za stalno. — Naslov v upravi pod št. 696.

POLENOVKO

namočeno, MARINADE vseh vrst po konkurenčnih cenah, MORSKE in SLADKOVODNE RIBE dobite vsak dan v spec. trgovini »Riba«

Gradišče 7 — Ljubljana.

Želez. blagajna

št. 2, se zaradi selitve prodaja. — Več v trgovini MERŠOL, Mestni trg 13.

Odprodaja

zim. blago in ostanki v lastno izgubo. Vse drugo blago pa po zelo znižanih cenah. — Šentpeterski bazar Ljubljana, Martinova c. 8.

Kateri dobri človek

bi posodil drž. poduradniku 2500 Din proti odplačilu v 10 mesečnih obrokih? Za uslugo premo. Pisma na upravo pod: »Garancija« 2500.

Železniške prage

večjo količino, 16x26, 320 do 5 m proti gotovini takoj kupim. — Ponudbe pod »železniški pragi« na upravi »Slovenca« v MARIBORU.

Prodaj novo, še nerablj. OPRAVO

za jedilnico, spalnico in sobo za gospode, vse iz hrastovega lesa, črno, ter opravo za kuhinjo (mekhi les). — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 634.

Fižol dobite ceneje

nežjo otrobe, popolnoma zdravo blago za prehrano, po 170 Din za 100 kg pri Fran. PO. GACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 688

Kuhinjsko emafirano posodo

vseh vrst in dr. potrebščine, dobite najceneje pri tvrdki: A. VICEL, Maribor, Glavni trg št. 5.

Prostov. DRAZBA

V sredo 3. febr. 1926 ob 9. uri dop. se prične v hiši Kresija, Pogačarjev trg št. 3/II, levo, prodaja lepe hišne oprave, sten-skih ur, lestencev in drugih predmetov. 639

Ugod. prilika

Umetni valjčni MLIN z vodno močjo 10 PH in rezervni motor 8 PH. — Stanovanje, gospodarsko poslopje novo zidano, velik vrt na lepi prometni glavni cesti, SE PRODA za ceno 150.000 dinarjev. — Vprašanja na: ALOJZIJ ZORČIČ, umetni mlin BREG pri CELJU.

KROJAŠKA PEC

z ali brez likalnikov, se ugodno prodaja, event. na obroke. Ogleda se v trgov. Schwab, Ljubljana

PSICA (doga)

z imenom »Hari«, rumena barve, z nepristržen. ušesi, se je IZGUBILA. — Najditelj naj jo odda v Zgoraji šiški 23. 699

DRVA - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. — Telefon 56

Žalove krave in telice

ozdravite z BOSULIN svečicami. Škatlja 30 Din z navodilom. Izdeluje in razpošilja samo lekarnar Hočevar, Vrhnika št. 23

VINO

samo še 7001 prav dobre Bilelske bele starine, poceni naprodaj, kleteno v Ljubljani. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 592, nakar se pošlje vzorec.

KOKS - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. — Telefon 65

Slabo SENO za steljo

je naprodaj v Trzinu št. 4. 700

Pristne pšenične otrobe

debele in drobne, koruzno moko in ajdovi grah za krmo po najnižji ceni — se dobi pri tvrdki

Al. & M. Zorman — Ljubljana

Stari trg št. 32.

FOTOGRAFA (hkratu retušerja)

za negativne in diapositivne plošče, sprejme »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Notar ANTON GALLE

naznanja preselitev svoje notarske pisarne s Kralja Petra trga v Sodno-Tavčarjevo ulico 5.

Amerikanske žurnale,

salda-konte, štrance, odjem. knjižice,

šolske zvezke,

trgovske, pisarniške in šolske mape, fascikle, ris. bloke itd. nudi ugodno

Knjigoveznica K.T.D.

v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II

Družabnika

avtoriz. stavbenega inženjerja

ali arhitekta se išče k snučenju se podjetju. Ponudbe pod: »Družabnik-inženjer« na upravnistvo

100 m³

smrekovih hlodov

od 25 cm naprej debelih, 4 m dolgih

kupi

parna žaga

Slograd d.d.

Ljubljana

Spodnja Šiška

Veliki poslovni prostori

v palači Ljubljanske Kreditne Banke v II nadstropju ob Dunajski cesti, obstoječi iz velike dvorane 56 m² in ene sobe 21 m² se takoj oddajo. — Reflektanti naj se zglaš pri upravi bančne palače. 585

ROYAL MAIL LINE

Angleška parobrodna linija

Prvo potovanje največjega motornega parnika na svetu

»ASTURIAS«

32.000 bruto tonaža

Iz Cherbourga 26. februarja 1926

za Južno Ameriko

Zastopstva v Jugoslaviji:

ZAGREB, Trg I. 17
BEOGRAD, Karadjordjeva 91
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26
VEL. BEČEKER, Kr. Aleksandra 4
SPLIT, Dioklecijanova Obala 8
BITOLJ, Boulevard Aleksandra 163
METKOVIĆ, Ivo Veraja
Sarajevo, Srbska Prometna Banka
GRUŽ, Srbska Prometna Banka

Zlatorog terpentinsvo milo.

Pesnik mu je dal lepo ime,

kemik pa idealno sestavo.

Terpentin je že od nekdaj znan kot izvrstno sredstvo za čiščenje madežev in ga uporablja kot tako vsaka gospodinja. Kakovost Zlatorog mila je povsod znana, kar dokazuje njegova splošna uporaba in priljubljenost.

Ta dva mogočna čistila sta združena v »Zlatorog terpentinsvo milo« v neprekosljivo pralno sredstvo.

Napravite tudi Vi poskus in kupite to idealno milo — v vsakem tisočnem rem komadu je vprisan zlatnik po 10 frankov.

Mogoče, da imate ravno Vi srečo in najdete cekin!